

Asia: VN/11483/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi jakeluinfraohjelmaksi vuoteen 2035

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

(Kursiivilla tekstejä ohjelmaluonnoksesta)

Vantaan kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen jakeluinfraohjelman luonnoksesta. Yleisesti ohjelman rakenne on selkeä ja toimenpiteet eri osien kehittämiseksi on nostettu hyvin esiin, samoin kuin niiden vastuutahot. Kunnat on nostettu yhdeksi vastuutahoksi useassa toimenpiteessä. Kunnille esitetty rooli jakeluinfran kehittämisen mahdollistajina on hyvä asia, mutta osa toimenpiteistä voi olla haastava toteuttaa, erityisesti maankäytön osalta.

Vantaan kaupungin lausunnot kunnille vastuutettuihin toimenpiteisiin

2.3.1 Kotilatauksen merkitys ja kehittyminen Kaikilla kiinteistöillä ei ole pysäköintipaikkoja latauksen toteuttamiseen, tällöin mm. kadunvarsilatausinfra (ks. 2.4.5) nousee tärkeään rooliin lataustarpeiden täyttämässä.

2.4.6 Toimenpiteet henkilö- ja pakettiautoja palvelevan julkisen latausinfraan kehittämiseksi Kehitetään hitaan julkisen latauksen tarjoamista paikoissa, jossa autot seisovat pidemmän aikaa: kadunvarsilataus, liityntäpysäköinnit, erilaiset julkiset ja yksityiset pidempiaikaisten vierailujen kohteet. Selvitetään lainsäädännön, kuten maankäyttö- ja rakennuslaki sekä kadun ja eräiden alueiden kunnossapidosta annettu laki, muutostarpeet kadunvarsilatauksen kehittämiseksi. Tarkastellaan määränpälatauksen kunnianhimon kohottamista myös maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksissa.

VASTUU: LVM, YM, Väylävirasto ja ELY-keskukset (valtion väyläverkolla), Liikenne- ja viestintävirasto Traficom (katuverkon liityntäpysäköintialueiden vuosittainen avustus Liikenne12-suunnitelman mukaisesti), kunnat, hyvinvointialueet, julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat

Parannetaan ymmärrystä hitaan latauksen käyttäjien ja sitä käyttävien eri ajoneuvoryhmien tarpeista sekä vaihdetaan infraan kehittämiseen liittyviä kokemuksia. Huomioidaan eri ryhmien tarpeet latausinfrale potentiaalisten sijaintien suunnittelussa ja mahdollistamalla latausinfraan toteuttaminen katuverkolla tai pysäköintialueilla paikoissa, jotka sijaitsevat toimijoiden hyvin saavutettavissa. Selvitetään myös taksiliikenteen ja kaupunkien jakelu- ja keräilyliikenteen tarpeisiin rajattujen latauspisteiden toteuttamismahdollisuudet ja –tarpeet.

VASTUU: LVM, YM, Väylävirasto ja ELY-keskukset, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, kunnat, hyvinvointialueet, julkiset ja yksityiset palveluntarjoajat

Vantaa kaupunki on käynyt kadunvarsilatauksesta markkinavuoropuhelua latauspalveluiden tuottajien kanssa. Palveluntuottajat olisivat kiinnostuneita toteuttamaan lähinnä suuritehoista latausta keskusta-alueille. Asuinalueiden latauksen toteuttamista ei ole pidetty liiketaloudellisesti kannattavana, vaan sitä oltaisiin valmiita toteuttamaan vain kaupungin tukemana. Jotta asukas voisi luottaa vapaan latauspisteen löytymiseen, latauspisteitä olisi tarpeen toteuttaa hyvin suuri määrä. Kiinteistölle toteutettu latauspiste on usein varattu yksittäisen asukkaan tarpeeseen, ja asukas osallistuu latauspisteen toteuttamisen ja ylläpidon kustannuksiin. Kadunvarrelle toteutetun latauspisteen kustannuksia ei ole mahdollista kohdistaa vastaavalla tavalla käyttäjälle, vaan toteuttaminen vaatisi julkista tukea.

Eräillä Vantaan kaupungin omistamilla liityntäpysäköintialueilla on kokeiltu sähkölatausmahdollisuuden tarjoamista. Kokeilun toteuttanut palveluntuottaja jakoi käyttötiedot Vantaan kaupungille ja tarjosi latauslaitteita kaupungin lunastettavaksi. Kokeilun perusteella kysyntä oli vähäistä ja latauslaitteiden ylläpito oli liiketaloudellisesti kannattamatonta. Liityntäpysäköinnissä tyypillisesti yhdellä pysäköintipaikalla on vuorokauden aikana vain yksi käyttäjä, joka saapuu aamulla ja poistuu illalla. Latauksen rahoittaminen käyttäjiltä saatavilla tuloilla on haastavaa, joten latausmahdollisuuksien toteuttaminen vaatisi julkista tukea.

Pidempiaikaisten vierailujen kohteissa pysäköinti on yleensä järjestetty kiinteistöjen pysäköintialueilla. Keskusta-alueiden kadunvarsipysäköinti on tyypillisesti asiakaspysäköintiä ja pysäköintitila on kysyntään nähden vähäistä, joten pysäköintiäika halutaan rajoittaa lyhyeksi. Keskusta-alueilla onkin tarkoituksenmukaista tarjota pikalatausta.

Vantaan kaupunki ei pidä kadunvarsille tai liityntäpysäköintiin toteuttavan hidaslatauksen tukemista tehokkaana tapana edistää sähköistä liikennettä. Jos hidaslatauksen lisäämistä pidetään tarpeellisena, toteuttamista ja ylläpitoa tulisi jatkossa tukea esimerkiksi infratuella. Vantaan kaupunki pitää taksiliikenteen sekä jakelu- ja keräilyliikenteen lataustarpeiden selvittämistä tarpeellisena. Vantaalla on pohdittu oman selvitystyön käynnistämistä, mutta toistaiseksi asiassa ei ole edetty. Koska tarpeet ja haasteet ovat samanlaisia kaikilla kaupunkiseuduilla, selvitystyö olisi julkisen talouden näkökulmasta järkevää organisoida jonkin muun tahon kuin yksittäisen kaupungin toimesta.

2.5.5 Toimenpiteet raskaan liikenteen latausinfraan kehittämiseksi Edistetään kevyen ja raskaan kaluston suurteholatausasemien yhteiskäyttöisyyttä. Annetaan etua tällaisille hankkeille liikenteen infratuon kilpailutusperusteissa. Arvioidaan mahdollisuutta kadunvarsilatauksen yhteiskäyttöisyydelle.

VASTUU: latausinfraan rakentajat, TEM, Energiavirasto, kunnat

Tuodaan raskaan liikenteen latausinfraan suunnittelu kiinteäksi osaksi seudullista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua ja maankäytön suunnittelun yhteistyötä. Huomioidaan raskaan liikenteen latauskenttien tarpeet maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksissa.

VASTUU: kunnat, maakunnat, LVM, YM, Väylävirasto, Traficom, ELY-keskukset

Varaudutaan maankäytön suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan varaamaan tarvittavat alueet raskaan kaluston latauskentille.

VASTUU: kunnat, maakunnat

3.3.3 Toimenpiteet liikennemetaanin jakeluinfran kehittämiseksi

Huomioidaan jakeluasemien rakentamisen tarve ja turvallisuusnäkökohdat maankäytön suunnittelussa. Hyödynnetään olemassa olevaa ohjeistusta ja lisätään yhteydenpitoa hankkeen toteuttajien ja lupaviranomaisten kesken.

VASTUU: TEM, Tukes, kunnat, maakunnat, yritykset

4.3.3 Toimenpiteet liikennevedyn jakeluinfran kehittämiseksi Huomioidaan jakeluasemien rakentamisen tarve maankäytön suunnittelussa. Kehitetään energiakaasujen turvallisuussäätelyä niin, että myös vetyasemien sijoitteluun löytyisi selkeät ohjeet ja lupia hoitaisi keskitetysti yksi viranomainen.

VASTUU: TEM, Tukes, kunnat, yritykset

Pääkaupunkiseudulla on pitkään ollut haasteena löytää tilaa raskaan liikenteen palvelualueille. Alueiden yhteyteen olisi kannatettavaa toteuttaa raskaan liikenteen latauskenttiä sekä vedyn ja metaanin tankkausasemia, mutta tämä lisää haastetta entisestään kasvattamalla vaadittavaa tilavarausta. Jälkikäteen, palvelualueiden jo toteuduttua, tilan löytäminen lataus- ja tankkausasemille niiden yhteydestä voi olla mahdotonta. Näin ollen, jotta ko. asemien tilavaraustarve voitaisiinkin huomioida maankäytön suunnittelussa, tulisi tarpeiden olla tiedossa riittävän ajoissa. Lisäksi Vantaan näkemyksen mukaan lataus- ja tankkausasemien sijainneista on sovittava seudullisesti. MAL-suunnittelu tarjoaa tähän työkalun, mutta se ei automaattisesti takaa sopivien paikkojen löytymistä ja riittävän tiheän lataus- ja tankkausasemaverkoston toteutumista.

Jakeluinfraohjelmassa on esitetty potentiaalisia sijainteja raskaan liikenteen latauskentille. Pääkaupunkiseudulle on esitetty useita kaupunkisolmuja, mutta kuten ohjelmassakin todetaan raskaan liikenteen latausinfraan liittyvät maankäytön kysymykset ovat huomattavia, erityisesti tiiviisti rakennetuilla kaupunkialueilla. Liikennemetaanin jakeluinfrassa lisähaasteena on myös turvallisuusnäkökohta.

Vantaan kaupunki kannattaa suurteholatausasemien yhteiskäyttöisyyden edistämistä. Kaupunki kuitenkin huomauttaa, että kevyen ja raskaan kaluston käyttötarpeet ovat monesti eri paikoissa, mikä todennäköisesti aiheuttaa haasteita sopivien sijaintien löytämiselle. Kadunvarsille sijoitetut latauspisteet sijaitsevat useimmiten keskusta-alueilla, eikä raskaan kaluston pysäköinnin siirtyminen sinne olisi toivottava kehityssuunta.

2.2.3. Toimenpiteet ajoneuvokannan uusiutumisen edistämiseksi Edistetään ajoneuvokannan uusiutumista fossiilittomaksi viestinnän keinoin. Lisätään puhtaiden ajoneuvojen hankintoihin liittyvää neuvontaa. Edistetään tiedonvaihtoa hankintayksiköiden kesken.

VASTUU: LVM, Traficom, julkiset hankintayksiköt

Hankintayksiköillä on nykytilanteessa toimivia tiedonvaihtokanavia ja hyvää yhteistyötä pyritään edelleen kehittämään. Vantaan kaupunki kannattaa neuvonnan ja tiedottamisen lisäämistä. Myös hankintatuet ovat keskeinen väline ajoneuvokannan uusiutumisen edistämiseksi. Esimerkiksi lakaisukalustossa sähköisiä vaihtoehtoja alkaa olla saatavilla, mutta hankintahinta on kaksinkolminkertainen verrattuna fossiililla polttoaineilla toimivaan.

Isotalus Birgit
Vantaan kaupunki/sihteeristö